

UNIVERSUL LITERAR

O ISPRAVĂ A APAȘILOR CAPITALEI. — (Vezi explicația).

vi tot, își înfășură capul în mijlocul unei țol vechi.

Căteana mirată, privea la omul a cesta de paie și se stăpânea cu greutate, de și foamea o doborâ.

În timpul acesta, bătrâna cumpăraseră de la măcelar o bucată de cârnaț. Reîntoarsă acasă, ea aprinse focul în curte, aproape de țușcă și prăji cârnațul. Semilanta, înnebunită, sărea, făcea spumă la gură, cu ochii fixați pe grătar, al cărui miros îi pătrundea în stomac. Apoi bătrâna făcu din această bucată de cârnaț fript un fel de cravată omului de pază. El învârti de mai multe ori împrejurul gâtului, părând că ar vrea să-l bage în el. După ce totul fu gata, ea deslegă căteana. Printr-un salt formidabil, căteana ajunse gâtul manechinului, și, cu labete pe umărul, începu să-l sfășie. Căzu cu o bucată de pradă în gură, pe urmă, aruncându-se de odată, își înfipse colțul în gât și zămise din nou câte-va bucați de hrană, recăzu iarăși, sări însă în curând foarte îndârjită; cu mușcătură mare, cu dinții îi sfășie fața și prefăcu în bucăți ot gâtul.

Bătrâna, nemîșcă și mută, orivea cu ochii aprinși. Apoi înlăntui din nou căteana fără ca alte două zile să-l mai dea de mâncare, și reîncepu din nou acel străniu exercițiu. Timp de trei luni o obișnuiră cu acest fel de luptă, la hrana asta luată grație mușcăturilor. De acum nu o mai lega, dar cu un gest o făcea să se asvârle asupra manechinului.

O învăță cum să-l rupă, cum să-l sfășie, fără chiar să-l mai pună hrană împrejurul gâtului. O recompensa însă dându-i la urmă cârnațul fript de ea.

Îndată ce zărea un om, Semilanta se cutremura, pe urmă se îndrepta cu ochii către stăpâna sa care îi striga: Marș! cu o voce sunătoare, ridicând degetul.

Când își închipui că timpul a sosit, mama Saverini merse să se spovedească și să se grijească într-o Duminică de dimineață cu o nerăbdare mare, apoi după ce se îmbracă cu haine bărbătești, să pară un bătrân sdrentăres, ea merse însoțită de un pescar sard, care o duse împreună cu căteana, de cealaltă parte.

Avea, în sacul ei de pânză, un cârnaț mare. Semilanta era înfometată de mai bine de două zile.

Bătrâna în fiecare moment o făcea să simțā hrana mirositoare și o escita astfel.

Ele intrară în Longosardo. Acolo întrebă pe un brutar de locuința lui Nicolae Ravolati.

El își reluse vechea lui meserie, aceea de tâmplar.

El găsi lucrând singur în fundul atelierului.

Bătrâna crăpă ușa și chemă:
— Hei! Nicolae!

El se întoarce; atunci bătrâna asmuțind câinele, îi strigă:
— pe el! pe el! mușcă!

Animaulul, înnebunit, se repezi și-l apucă de gât. Omul întinse brațele, se cutremură și căzu la pământ.

Timp de câte-va minute, el se svârcoli, bătând pământul cu picioarele; pe urmă rămase nemîșcat, pe când Semilanta îi rupea gâtul prefăcându-l fășii, fășii.

Doi vecini, stând la poartă, își aminteau foarte bine că au văzut cșind pe bătrân cu un câine negru, care mânca, în tot timpul, ceva ce-nușii cei dedea stăpână-sui!

Bătrâna, pe seară, ajunse la ea și dormi liniștită noaptea aceea.

Trad. din fr. de Ioan T. M. I.

SFATURI PENTRU VARĂ

Întâm în vară; obișnuți-vă cu băile reci. Dimineața udați-vă bine gâtul cu apă rece. Vă veți feri astfel de variațiile atmosferice și iarna nu veți mai fi expuși la răceli, dureri de gât, guturaiuri și așa mai încolo.

Doctorul casei.

ICAR

Vrei tu să-ți găsești fericirea
In ochii aprinși de femea?
Dar și-e de ajuns o scântee
De-apururi să-ți plângi prăbușirea.

Căci ori câte patimi și-o pune
In vorbele pline de-eresuri,
Tu dă-le, cu alte ntelesuri,
Pornirilor tale nebune.

Zămbind, de-ți-o nbinde și gura,
Tu șarpe-i vrăjirile-t toate;
Dar adu-ți aminte că, poate,
Acolo s'ascunde și ura.

Și dată te-o strânge în brață.
Ia seama, că n'arona-l pōgâni,
Satan, prefăcut într-o zână,
De tine durerea și-agașă.

Momeli n'dărălnic tu ține-ți
Cădrile inimii n'chise.
Să nu-ți vezi comoara de vise
Cu ochii de plânsete vinești.

Și clipe cu clipe la pândă
Să-ți fie tot gândul: iar dacă
Te-o nfrânge cura-va, să nu faci
Din tine o nouă isbândă.

Căci sufletu-ți urând să-ți infrupte
Te-o duce spre soare orbeste,
Dar tu—bist Icar—te ferește
Să nu cază cu-aripile rupte!..

... Și nu-ți mai căla fericirea
In ochii aprinși de femea,
Căci și-e de ajuns o scântee
De-apururi să-ți plângi prăbușirea!

Brâila.

P. Dănescu.

VIS DE FERICIRE

Ca în totdeauna seara ne întâlneam amândoi în cuibul nostru de restriste, singuri, neturburați de nimeni, ca două păsărele ce s'ascund în întunerecul pădurei, ca să-și spună dorul lor în pace.

Une-ori petreceam câteva clipe de liniște împreună și ne despărțeam. Alte ori ne pierdeam timpul până târziu cu povestirile noastre vesele sau triste, după cum se potriveau cu firea.

... În tonerecul noptii domnește acum pretutindeni unde-mi arunc privirile. Doar luna, călătorea tainică și vesnic gânditoare mai luminează cărarea spre cuibul nostru.

....Târziu iar împreună.
După vre-o câte-va glume, începe să-mi povestească visul lui de fericire, cum îi zicea el.

„După o zi de frământare cazonă compusă din exerciții de marș, de tragere și de călărie, mă întorsei pe înserate acasă rupt de oboseală, mai mult mort de cât viu, căci îți poți închipui în ce hal ajungi după o muncă — cum să-ți zic — titanică, pe viață și pe moarte, că așa trebuie să fie ostașul, zice căpitanul. În sfârșit eram iară între cei patru pereți ai camerei mele, în atmosfera liniștită, dulce ce-o stăpânește, to-lănit în pat.

Soarele scăpătase după dealuri. Cerul era aprins ca de foc. Și-un amurg vesel, o adiere liniștită de vânt de primăvară.

Se înoptase.
Păsările, cari ciripeau răsfățate în văzduhul desmierdător și dulce al Naturii și se înbăiau brăzdând aerul până mai adineauri, dormeau toate pe la cuiburile lor. Doar zuzetul vre-unei insecte de seară și murmurul ritmat al râului serpitor se mai auzeau, încolo liniște, pace și amuțire.

Și așa fi vrut să mai stați multă vreme astfel în armonia asta, în liniștea asta neturburată, atât depri-elnică gândului călător și aduceri-lor aminte, dar mă robise somnul și nici mintea nu mă mai ajuta să-mi țes iar în închipuire frumoasele zile de fericire! Pleoapele îmi picaui de somn și-mi opreau vederea.

Trebuie să fi fost târziu, căci bu-

ciumul păzitorilor de noapte răsună în piața primăriei.

Stinsei lumina și mă culcal să-mi mai împrăști gândurile multe și să mă odihnesc, căci a doua zi, fu in-spectia generalului.

Câteva clipe și se sfârși cu amintirele, cu aiurările, dormeam dus, ca bușteanul.....

Într'un târziu, când se cam se cam sfărșea cu hodina, începură frământările visului.

O! dai visele sunt așa de plăcute uneori, că ai vrea să nu te mai deștepti din vrăjirea lor, din mreața în care te-ai încătușat. Alteori sunt urâte, cu întâmplări rele și infiorătoare, cari te înspăimântă și-ți turbură hodina! Dar visele plăcute, frumoase prind pe cei buni în mreața fericirei; cele rele și urâte trudesă pe cei ursuzi, pe răutăcioși, pe cei cu vifuri urâte cu caracter mărșav, pe cei ce-s dragi diavolului. Visele bune, desmierdătoare vin celor nevinovați, curajii la suflet și la minte, celor ce iubesc pe Dumnezeu cu smerenie și cinste, bunțoară drăgălașilor copii, a căror inimă e un mărgăritar nepătat și strălucitor de seninătate, ouă e lumina soarelui. Ce frumoasă-i copilăria! Te simți fericit numai ca copil, numai la vârsta asta fragedă, ferită de griji și de păcate, poate fi cineva fericit... Și totuși și în vis mai poți fi fericit..

.... Și în acest târziu visam,.... visam că eram departe, departe de tot în culmea fericirii mele pămân-tești.

Eram în brațele fermecătoare ale adoratei mele, trușorul ei fraged, mlădies ca trestia îl cuprindeam în brațele mele capul meu aminat pe pieptu-i plin și fermecător. Îi simțeam buzele-i calde atingându-mi o-bruzul infierbantat, ochii, buzele-mi, în sfârșit tot ce îi era ei drag și îi plăcea. La sărutările ei nu rămâneam dator, ci le înapoiam cu prisosință și dan când în când ne alăturam obrazii și stăteam așa câte-va clipe, în plină poezie. Ne simțeam atât de fericii și ne spuneam povești drăgăleșe cu feți-frumoși și ne sărutam și ne îmbrățișam ca doi .....flămnâzi de dregoste.

Era așa de minunată în visul meu. Părea mai frumoasă ca oricând, cu părul ei negru ca păcura și odulul, cu chipul ei îmbujorat, cu ochii ei scântetori și negri ca două picături de păcură, cu zămbetul ei fermecător, ce i se i-vea pe buze, cu pieptul ei rotund, învăluit cu o pânză străvezie de mătăse, cu mânișoarele ei fine, catifelate, în sfârșit în întreaga ei ființă părea mai plină de farmec.

Din când în când ne șopteam unul altuia: „O! cât te iubesc! de-ai ști tu cât te iubesc!” și câte-o lacrimă de fericire, furiașă pe sub gene, însoțea cuvintele acestea. Și apoi iară: Ași voi să fim vecinic împreună, să ne spunem unul altuia pă-surile, să ne mângăm în ceasurile grele și crude ale vieții, să ne iubim mereu, ca doi frați buni și nedes-părșiți... ascultă, vecinic să fim împreună și să...” și deodată măluca aceasta gingașă, blândă, dispără în zări, ca răpăta de o putere nevăzută, tainică.

.... Și se sfârși visul și cu el fericirea mea, căci mă deșteptai

Cât de fericit adineauri eram în brațele iubitei și cât de nemerocit acum, când tată-mă aruncat iar de valurile vieții în vârtejul lumii nesătule de..... gaibenui airăgător ai anrului....

Răsăzitul soarelui cu razete-i asemănătoare unor limbi de foc, ce pătrund pretutindeni, mă mai făceau să cred o clipe în fericirea visului de adineauri.

Păsărelele neastămpărate ca totdeauna își legănau iară ca și eri trușorul lor fraged în văzduhul desmierdător și curat. Tot într'un

zbor se avântau când în înălțimi, când în alunzări după musculițe și grăunțe să le dură pușorilor....

... Și șterul fabricilor și uruitul carolor și al trăsuriilor și tropotul cailor și zgomotul lumii, toate reîn-cepură ca și eri. Viața de toate zilele își depăna iar mai departe firul ei nesfârșit....

... Numai fericirea mea se sfăr-șise.....

La aceste cuvinte ochii amându-rona — simțind deopotrivă durerea copșețoare a fericirii pierdute—se umplură de lacrimi.... de lacrimi amare....

..... Buciumul vestea miezul nopții și ne despărțirăm cu inima indure-rată de povestea tristă a „visului de fericire”.

Emilian I. Ciocianu

CUGETĂRI

Adesea nenorocirile se întorc în fo-losul nostru și ruinele cele mari ne pregătesc mai mari gori.

Seneca

Epitete rari—iată marca scriitorilor.

J. de Goncourt

Te obișnuiești a privi ca necesități ale vieții lucrurile nefolositoare.

Fenelon

Frumosul este natura întreagă.

Puskin

Știința e religia viitorului.

Al. Dumas frul

Atenția e probitatea inteligenței.

Gounod

FETIȚA GUIATUN

— Novela de Alex. Oculov —

Pe riul Izianjial trăia frumoasă fetița Guiatun. Bătrânul Eghin, o luă într-o zi de la tatăl ei.

Abia se porniseră slozirile pe riū și Eghin răsări din pământ ca argintul viu, să ceară pe mica Guiatun.

Eghin era vestit și bogat vânător și murca de dor, după mica Guiatun. Mâna i dreaptă fusese d'un urs sfășiat; dar acu era de mult vindecată și bătrânul Eghin, nitase și lăst chin.

— Să-mi dai p'a ta fetiță, că 's vânător de viță, zise Eghin bătrânul, tatălui Guiatun, tu ai un copil — nu, o fată, să mi-o dai mie cata.

A lui Guiatun tată, gândi la a sa fată și zise:

— Da tu Eghin, ce vrei, mie ca să-mi dai? Ce dai lui Eghin bătrân pentru al fetei tânăr sân?

— Eu îți voi da, multe și mărunte și de toate, și piei scumpe, și gloanțe și praf.

Tatăl Guiatunei mai privi spre apus de Seare și iar apoi gândi.

— Nu... e prea de timpriu, copilu-i încă prea zglobiu, lasă să mai crească, să se cumințească, e prea tinerică și-i încă prea mică... nu e încă timpul.

Eghin, lucrul l hotărâse, și ce ei voise, trebuia împlinit, ei, spaima fiarelor și stăpânul codrilor.

Renul, cu daruri încărcat, aștepta în pragul odobei legat. Eghin bătrânul, dăzagii plini descarcă, de piei scumpe și alte lucruri multe.

— Uite, eu ași socoate, c'aci ai de toate, și gloanțe și praf, și piei un vraf, zise el blând ca un miel. Și dacă tu vrei poți pe toate să le iei și poți să vânezi, peste tot, pe unde crezi și pe unde vrei, până în valea Sisichem. Chiar azi poți pleca la vânat, n'am bănat.

Șiretul Eghin, fără mult chin, îl înduplecase, pe tatăl Guiatunei ușor îl înșelase cu praf și piei și fata-l luase.

... Zis și făcut, al Guiatunei tată, o

ELECTRA

— după tradițiunea antică —

Grecii vechi ori de câte ori vorbiau de o femeie rea, cu inclinațiuni criminale, îi ziceau „Iată și aceasta e o strănepoată a Electrei, fiica lui Danau, care și-a omorât bărbatul în noaptea nunții”.

Electra a fost una din cele cinci-zeci de fete ale lui Danau, cunoscute sub numirea de Danaide sau fiicele lui Danau.

Supunându-se poruncii tatălui lor, care le dăduse pumnale, pentru a-și omori logodnicii, ele executară toate acești măcel în noaptea nunții afară de *Hypermnestra*, logodnica lui *Lynceu*.

Hypermnestra fu tradusă înaintea unui tribunal pentru a fi pedepsită pentru nesupunerea sa la ordinele tatălui ei, dar fiind declarată inocentă de popor, ea fu redată lui *Lynceu*.

Din porunca lui Jupiter Danaidele fură purificate de Mercur și de Minerva pentru măcelul ce l-au comis.

Danaus își promise fetele celor ce vor fi triumfat în jocurile gyanice la cari el invită tinerimea din *Argos*, astfel că, cel ce va fi învins întâiul va putea alege dintre fetele sale și așa până la sfârșitul șirului de fete.

Era obiceiul la Greci ca ginerii să ofere prezente soacilor. Danau își dispensează ginerii să îi dea prezentele obișnuite.

Danaidele fură omorâte împreună cu tatăl lor de *Lynceu*, precum ne spune un scholast a lui Euripide în *Heccuba*.

Apolodor din *Rodos* ne spune că Danaidele fură purificate de crima lor și scutite de orice penalitate, dar tradiția populară le reprezintă condamnate în infern, să umple un poloboc fără fund.

Există de sigur o legătură între a-

ceastă tradiție și vorbele sarcastice, pe care poporul le adresează fetelor pe cari voeste să le năcăjească, zicându-le „că să fie cu minte că la nuntă are să le care apă cu ciurul”!

Logodnicul Electrei se numea *Pelasthenes*.

Electra era de o frumusețe uimitoare, încât închege apele, cum zice Românul, din cauza aceasta ea fu pusă în numărul stelelor în constelația *Pleiadelor*.

Ea a fost fiica lui *Atlas*, zeul munte, cum ne spune *Homer*, ce susține coloanele puternice pe cari se reazemă cerul și pământul.

Mama Electrei se numea *Pleiona*. Electra eră o fată foarte șurdalnică, părintii ei adese-ori o dojeniau să fie cu minte și să se gândească la ceea ce face, dar ea devenea din ce în ce mai rea și neascultătoare.

Jupiter se transformă într'un tânăr de tot frumos și întoarse capul fetei făcându-i două copii pe *Jasion* și *Dardanus*.

Ea aduse *Palladium* la Troia din *Athens*, vechea imagine a zeiței *Pallas*, ce era conservată în secret și onorată ca un talisman de mântuire publică. *Palladium* din Troia a obținut o mare însemnătate în antichitate.

Servius, un scriitor roman, vorbind de *Electra*, ne spune că ea s'a măritat cu *Corythos* regele Italiei de la care a avut un fiu cu numele *Jasion*, pe când Jupiter o făcu mama lui *Dardanus*.

Electra dar luase *Palladium* din *Athens* și l'a duse la Troia, dându-l ca prezent lui *Dardanus*.

Electra îmbrățișă *Palladium* implorând ajutorul *Minervei*. Zeița sau Jupiter s'a infuriat cumplit zicând că imaginea a fost profanată de o femeie, care nu mai era fecioară, aruncă *Palladium* în împrejurimile Troiei, iar *Ilus*, regele Troiei, îl așeză în templul, ce-l ridică în onoarea lui Jupiter și a zeiței *Minerva*.

Electra văzând căderea Troiei își smulse părul de durere și de întristare.

Sub acest aspect Troienii o puseră în numărul zeilor, în numărul stelelor, unde continuă a trăi ca o cometă pe bolta cerească.

Servius, un scriitor roman, vorbind de *Electra* ne spune că, atât de mare a fost întristarea ei văzând căderea Troiei încât ea dispăru din grupa de stele, din constelația din care făcea parte.

Din cele spuse mai sus rezultă, că Grecii vechi prin imaginația lor poetică zeificau pe toate femeile frumoase și pe toate fetele a căror purtare era în deplin acord cu frumusețea lor și corporală și spirituală.

O femeie rea și infernală, capabilă de fapte rele și de infamii nici odată n'a fost pusă în rândul stelelor nici zeificată.

În unul din numeroase viitoare ale „Universului literar” voi vorbi de o altă *Electra*, fiica lui *Agamemnon* și a *Clytemnestrei*, care e mai cunoscută decât cele două *Electre* despre cari am vorbit.

A. Vântul

NEȘTIUTOR

*In lumea mea trăiam de-o veșnicie
Neprîhănit de zburciumul iubirei,
Eram stăpîn pe farmecile firei,
Neștiutor de ce-a fost dat să fie.*

*Dar ochi-ți blînzî ca de copil cumînte
Au răsclit pustîul meu de gânduri
Și din adînc veniră rîndurîi, rîndurîi
Icoane dragi ce nu 'ncap în cuvînte.*

*Îngîndurat, zămbîi ca de-o vrăjire
Ce din senin în cale-mi răsărise
Și mă trezii din lumea mea de vise
Șoptînd sfios povestea-ți de iubire.*

Pitești.

I. N. Părvulescu.

SCRITORII ROMÂNI

D^L AL. HODOȘ

(ION GORUN)

Distinsul scriitor al cărui portret în dăm azi la galeria scriitorilor români, d-l Al. Hodoș—cunoscut sub pseudonimul Ion Gorun—este colaboratorul „Universului”.

Cititorii noștri cunosc și prețuesc pe d-l Al. Hodoș mai bine decât li l-am face noi cunoscut și pretuit.

Scriitor de elită, cunoscutor de seamă al moravurilor și limbii românești, lucrările d-lui Al. Hodoș vor rămâne printre cele de frunte în literatura noastră.

PROVERBE

Dați cu mâinile și alergați cu picioarele.

Are ochii roată și mâna cu bece.

Dacă moare dascălul rămâne cartea.

Trebue să legi calul unde zice boerul

Fugi de cel ce ia mămăliga cu furca de fier.

MAXIM GORKI

IEMILIAN PILIAI

— Acum nu ne mai rămâne de cât să mergem la lucru în mina de sare. E foarte grea munca asta, dar trebuie să ne învățăm cu dînsa, căci altfel murim de foame, na urma urmelor...”

Vorbind astfel, prietenul meu *Iemilian* își scoate pungă din buzunar poate pentru a zecca oară, și înredintându-se că era tot așa de goală cum fusese și în ajun, oftă, își lăsă capul pe spate și privi fluierînd încoțor, spre cerul senin și arzător.

Stăteau pe o movilă de nisip, cam la trei verste departe de *Odessa*, de unde venisem și unde nu găsiserăm de lucru, și flămânzi cum eram, ne gîndeam încotro să apucăm. *Iemilian*, sta lungit pe nisip cu capul în spre stepă și cu picioarele spre mare, în timp ce valurile calde, murmurînd ușor, îi spălau picioarele goale și murdare. Privea cu ochii în soare, și când se întindea ca o pisică, când se țara până la țărîmul mării, așa că valurile în mișcarea lor îl udau până aproape de umeri.

Ei priveam în spre port, în dreptul cărăușii se ridica un munte de gunoae și care era învăluit de norii de fum cenușii, și de unde venea lumină pe suprafața undelor un vuet surd și nelămurit, de la lanțurile ancorelor, de la locomotivele trenurilor de marfă, de la zgomotul lucrătorilor de corăbii. Nu găsiserăm acolo nimic care să ne poată reinvia speranța perdută, ca să putem afla vre-un mijloc de câștig. Mă sculai și zisei lui *Iemilian*:

— „Ei, mergem în mină la lucru?”

— „Bine zici!... dar ai să poți lucra și tu? mă întrebă el încet, fără să se uite la mine.

— „Veni vedea.

— „Așa dar mergem! repetă *Iemilian* fără să miște de jos.

— „Nici vorbă!”

— „Foarte bine. Să mergem... Să lăsăm dracului afurisita de *Odesa*, înghiți-o ar pământul!...”

— „Ei bine, scoală și haidem. Cu blesteme nu câștigă nimic.

— „Unde? În mina de sare? Foarte bine. Dar trebuie să știi, scumpul meu frate, că aici acolo nu-i vre-o pricopseală, chiar dacă ne ducem.

— „Dar tu singur ai zis că mergem.

— „Ai dreptate, am spus... ce-am spus... Nu tăgăduiesc ce-am zis... Dar e adevărat și asta; acolo nu-i nici o pricopseală...”

— „Pentru ce?”

— „Pentru ce? Tu crezi că acolo ne așteaptă numai pe noi și o să ne zică: bine ai venit d-lor, poftiți încoa, plecați-vă capul și luați bani dela noi. Nu, nu merge așa. Faptele sunt altfel. Acum noi suntem stăpâni pe noi...”

— „Ei bine! Haide acum.

— „Ai răbdare... Va trebui să mergem la Directorul minei și cu multă umilință îi vom spune: Am venit la Excelența Voastră ca să ne aducem pieile spre vânzare, fiți milostivi și ni le jupuiți pentru 60 de copeici pe zi, și apoi...”

— „Ia lasă! Scoală și să pornim. Până la apusul soarelui ajungem în satele pescarilor, le vom ajuta să-și strângă năvoadele, și poate să ne dea ceva de mâncare pentru asta.

— Mîncare? Ai dreptate. Așa să ne dea ceva de mâncare și în deajuns: pescarii sunt oameni de treabă. Să mergem... Dar mare pricopseală n-o să facem; năvema noi-

săptămîna asta... ce să faci?

Se sculă, ud până la piele, se întinse, vări mâinele în buzunarele pantalonilor făcute din bucăți de sac, scotoci prin ele, scoase din nou mâinele goale, privi răzător la ele și le duse spre ochi.

— Nimic... Caut prin ele de patru zile și tot nimic. Afurisită întâmplare și asta, măi frate.

Apucarăm de-alungul țărîmului; rumai din vreme în vreme mai schimbam câte o vorbă. Picioarele ni se afunda în nisipul moale plin de ghiocii melcilor de mare, care sunau la fiecare lovitură a valurilor. Dinspre mare adia un vânticel liniștit și proaspăt, care ne răcoare, perzându-se apoi în stepă și țărînd după el nourăși subțiri de colb.

Iemilian, care totdeauna era vesel, părea acum trist și fără curaj, și hăgînd de seamă acest lucru, încerca să-l înveselesc puțin.

— „Dragă *Iemilian*, ia mai povestește-mi ceva din viața ta!...”

— „Cu dragă inimă frate, dar graiul mi s'a slăbit din pricina stomacului gol... la om stomacul e un lucru mare; poți găsi câți dobitoaci vrei, dar nici unul fără stomac. Dacă ai împecat stomacul și sufletul e mai mulțumit. Orice muncă ome-nescă pornește dela stomac... dar asta o știi și tu foarte bine!

Tăcu un răstimp.

— „Da, frate, dacă mi-ar asvârli marea acum o mie de ruble, pe locul acesta pe care-l vezi, așa face o cărciumă; pe tine te-ai pune mai mare peste ea, mie mi-ai face un pat sub țeghea și mi-ai așeza o țevă dela holoboc până la gură, și când ai dori ca să mă îmbăt de toate bucuriile și plăcerile, ai porunci: Maxime, dă drumul la canoa și gâl, gâl, gâl... mi-ar curge vinul drept pe gât. Numai să trăiești *Iemilian*! Ar fi frumos, să mă ia draconul Pe țărîm, pe stăpînul egoarelor, pe ei te-ai jupui. Dacă ar veni și m'ar

ruga: *Iemilian* ia dă-mi o litră de rachiu pe datorie. Ce? Cum? Pe datorie? Dacă vrei să-ți dau, dă-mi carul tău cu boi, și-ți dau... Ha! Ha! Ha! Ce burtă ai mai face!

— „De ce ai fi așa de rău, doar și ei suferă și rabdă de foame.

— „Ce, moare de foame? Bine, foarte bine. Dar eu nu mor de foame? Drăguțul meu, cu rabd de foame nincetat de când m'am născut, cu toate că nu-i scris în nici o lege... E drept, și el rabdă... Dar de ce? Din pricina secetei? Nu-mi vine a crede... mai întâi e secetă în capu-i, ș'apoi pe ogor... mă n'înțelegi? De ce nu-i foame și secetă și'n alte țări? Pentru că acolo nu le-a crescut cap oamenilor numai ca să se scarpene după urechi! Acolo oamenii muncesc cu cumpăncală. Asta este. Acolo pot schimba ploaia pe a doua zi dacă nu e nevoie de ea astăzi, și chiar soarele îl pot potoli dacă se arată prea îndrăzneț. Dar noi ce mijloace avem? Nici unul, frăție... Ș'apoi ce mai vorbesc degeaba... Dacă ai avea o cărciumă și o mie de ruble ce bună afacere ar mai fi!...”

Iarăși tăcu, își scoase din nou punga din buzunar, după cum era obiceiul, o întoarse pe dos, o privi, scuipe apoi în ea și o aruncă apoi în mare. Valurile înghițiră pungulița ușoară și păru că voese să o depărteze de țărîm, dar după ce o purtară puțin în vâltoarea lor, o aruncară din nou pe țărîm.

— Nu vrei?... așa-i? Dar trebuie să o primiți...

Iemilian luă din nou punga, vări o piatră în ea și o asvârli departe în mare. Eu râdeam.

— Și de ce râzi? Ce fel de oameni mai sunteți și voi. Citiți cărți multe, le purtați chiar cu voi, dar nu puteți cunoaște sufletul unui om... Urăciune cu patru ochi ce ești...

Aceste vorbe mi le spuse mie și când mă numise „Urăciune cu patru ochi” știam că se supărase rău pe

mine. Numai în clipele de mânie și de ură în privirea tuturor își bătea joc și de ochelarii mei. Totuși această poreclă îmi dădea în ochii lui o mândrie și o însemnatate deosebită, căci în cele dintâi zile, când ne-am înfrîntat, îmi zicea numai „Dumneavoastră” foarte respectuos, deși cărasem amândoi cărbuni pe o corabie românească și ca și dansul eram tot atât de jempelit, zgâriat și negru ca dracu!

Îf cerul ertare și cu gândul de-a-l înblânzi puțin, începui să-l istorisesc despre alte țări, încercând să-l dovedesc că ideile lui despre mersul soarelui și al nouilor sunt povești.

— Ia'n auzi!... Frumos!... Da... Da... mormăi din vreme în vreme, dar lui seama că interesul pentru țările străine și pentru oamenii și lucrurile de acolo, nu era mare în privirea obiceiului său, și pierdut în gânduri privea înainte în depărtări, abea auzind ce-i spuneam.

— Toate ce-mi spui sunt frumoase lucruri mă întrerupe el deodată, făcând cu mâna o mișcare disprețuitoare. „Dar te întreb că... Dacă n-erai în cale acum un om bogat, cu bani mulți” — apăsând pe mulți și privindu-mă cu coada ochiului, — l'ai gătui pentru ca să poți cumpăra ce-ți trebuie cu banii lui?

Mă înspăimântai.
— Fără îndoială, nu faci gătui... I-am răspuns, — nimeni nu are dreptul de a-și agonisi cele ce-i trebuie prin jefuirea unui om.

— E he!... Da... asta e scris numai în cărți, mai mult pentru împăcarea cugetului, dar, dacă domnului care a scris aceste sfaturi i s-ar fi întâmplat să fie într-o încurcătură, și el ar fi omorât pe altul pentru a se mântui pe el? Dreptul? Acesta-i dreptul!...

Și pumnul puternic al lui Iemilian îmi apăsă înaintea nasului. „Și toți oamenii se călăuzesc de acest drept. Și apoi ce se cheamă drept?” Iemilian tăcu, întunecat, lăsând în jos genele lui lungi și stufoase. Nu-i răspunsei nimic, știind că era zădarnic să încerc să-i dovedesc contrariul, când era mâniș. Aruncă în mare o bucată de lemn, de care se împedicasă, oftă, și-mi zise:

— „Ași fuma...”
În stepă, la dreapta noastră, zărise doi țărani care ședeau jos și priveau în spre noi. Ne îndreptarăm în spre ei.

— Bună ziua! le zise Iemilian. Nu aveți cumva să-mi dați o țigară?
Unul din țărani întoarse capul spre tovarășul lui, scuipă un smoc de tutun mestecat în gură și îi zise cu un ton halucinant:

— Ce zici Mihei, oare ăștia vor tutun?
Mihei își îndreptă privirile spre cer, părând a cere milostivirea lui Dumnezeu, apoi se întoarse și ne zise:

— Bună ziua, dar încotro?
— La Cstacow, la mina de sare.
— Va chemat cineva acolo?
Tăcărăm; apoi ne așezarăm lângă dansii. Într-un răstimp Mihei zise:

— Ia sama Nichita, ia-ți punga să nu-ți fure corbi.
Nichita răsă, și-și ridică punga de jos.

— Vreți să fumați?
— N'am fumat de mult și am vrea să fumăm, — răspunsei eu mirat de această privire și de încumetarea obraznică a țăranelor.

— Puteți fuma, dacă aveți!...
— Ascultă, țaran obraznic... Tacă din gură... Dacă voești să ne dai tutun da-ne; dar să nu-ți bați joc de noi... Afurisitele, și-ai prăpădit cugetul în stepă?... te pocnesc de nu te mai miști din loc, răeni Iemilian înfuriat.

Țărani săriră în picioare înspăimântați, puseră mâna pe ciomegele lor lungi și se apropiară unul de altul.

— E he! fraților, încercați numai de începeți!... le zise Iemilian.

Țărani aceștia aveau mare poftă

de bătae; de aceasta nu mă îndoiam de loc. Iemilian numai atâta așteptă judecând după pumnii încleștați și ochii aprinși de un foc sălbatic.

Ei nu aveau nici putere, nici chef să mă apuc de bătae și căutai să-i domoiesc.

— Stați oameni buni... Tovarășul meu e prea apăs și nu-l cam bine... voi dați voiți fiți oameni de treabă dați-ne puțin tutun, și noi ne vedem de drum...

Mihei se uită la Nichita și începu să rădă amândoi.

— De ce nu ne-ai spus asta mai de mult?

Mihei vără mâna în buzunar și scoase o pungă mare și ne-o dete. Nichita băgă mâna în traistă și-mi dădu o pâine mare și o bucată de slănină sărată. Le luai pe amândouă.

Iemilian se așeză jos și mormăi mâniș printre dinți: Bătu-v'ar Dumnezeu!

Țărani se îndepărtară încet, făcând uitându-se din vreme în vreme înapoi spre noi. Noi stam jos, fără să ne uităm la ei. Apoi începurăm să mâncăm din pâinea albă, gustoasă și din slănină. Iemilian mâncă cu o poftă nebună, îmbucând cu lăcomie și părea că se ascunde de mine ca să nu-l văd.

Se inseră. Peste mare, departe, se cobora, amurgul, investimântând jocul undelor cu o pânză albastrie. Din depărtări, părea că din adâncurile mării se ridică o grămadă de nori galbeni-albaștri, înconjurați de un roșu azuriu, îndepărtându-se în spre stepă și mărind din ce în ce amurgul. Depărte, în marginea stepii, un mănunchiu de raze de la soarele care apunea, arunca cu bogăție asupra pământului și cerului răsfrângerii mărețe. În țărături se zbăteau valurile, iar marea cu necontenita-i frământare când roșie, când albastră, era mărcă și fermecătoare.

— Acum putem fuma... Să a ia dracu de țărani!...

Iemilian oftă ușurat, liniștit, părând a fi isprăvit cu țărani.

— Mergem înainte, ori dormim aci? Ei nu am gust să merg înainte.

— Dormim aici, îi răspunsei.
— Așa dar dormim aici?... Bine! și se to-ârni pe pământ cu fața în sus, uitându-se spre cer.

Tăcere adâncă. Iemilian fuma și scuipa din vreme în vreme; eu admiram cu nesățiu tabloul acesta încantător gustând în tăcere măreția sa. Valurile se zbăteau monoton în țărni.

— Poți să-mi spui tu ce mi-î spune, dar eu știu că-i bine când poți să crocești în capul unui om bogat, mai ales dacă poți și ești îndemânatec, zise Iemilian.

— Măntue odată cu bogățiilele astea ale tale. Îi zisei eu mâniș.

— Bogățiile? ce rău găsești tu în faptul acesta. Crede-mă că eu am să-l fac. Sunt de 47 de ani și de 20 de ani îmi bat capul cu lucrul ăsta.

Și când te gândești ce viață păcătoasă duci! O viață de căine. N'am nici casă nici masă, nici lucru, nimic, nimic... mai rău de cât un câine... Sunt om? Nu, dragă frățioare, nu! O duc de azi pe mâine, mai rău de cât un vierme, de cât ori-ce lighioană... cine poate citi în sufletul meu? Nimeni... Și-apoi când mă gândesc că sunt oameni cari trăesc mulțumii?... de ce să nu trăesc și eu ca ei? Ah! lua-v'ar satana de pungași!...

Se întoarse repede spre mine și îmi zise:

— Știi, eram odată să... dar n'am dat, vită ce sunt, mi-a fost milă. Vrei să-ți istorisesc?

Încuviințai cu grăbire.

Iemilian mai trase odată din țigară și începu:

— Ceea ce vreau să-ți istorisesc s'a întâmplat la Poltava, sunt acum opt ani. Eram comis la un negustor de lemne. Treburile au mers bine timp de un an, dar mai târziu am început să beau și într-o bună zi am

șterpelit stăpânului meu 60 ruble. M'a dat în judecată și m'a condamnat trei luni închisoare și așa mai departe, după cum se obișnuiește. După isprăvirea pedepsei, mi-au dat drumul. Dar unde să mă duc?

În oraș nu puteam să mă mai întorc, căci mă cunoșteau toți; că plec aiurea nu aveau nici haine nici parale. M'am dus la un om cunoscut care era stăpânul unei cărăciumi și se îndolea de dorirea pungășilor, de oare ce găzduia ori ce fel de oameni și le ascundea faptele rele. Omul acesta avea un suflet foarte bun și, de altminteri, era cinstit în afacerile lui și foarte deschis la miște. Era un mare cărturar, citise foarte mult și cunoștea bine viața. Mă duc la dansul și îi zic: Dragă Pavel Petrov, ajută-mă. De ce nu? asta pot s-o fac, îmi răspunse el. Omul trebuie să ajute pe aproapele lui, dacă este de aceeaș treaptă cu dansul. Rămâi aici, mănâncă și bea, dar mai ales tac!... Ce om cum se cade și Petrov ăsta! Aveam un respect deosebit pentru dansul, și el mă iubea mult. Câte odată sta zile întregi sub tejghea și citea despre haiducii sicilienți. Toate cărțile pe care le avea ci povestea numai fapte de ale haiducilor, și pe sceme făceau și ei câte odată omoruri de oameni, când trebuia. Mar și frumoase fapte au săvârșit dar tot în iad s'au dus!... și de și erau oameni care-și dădeau seamă de ce ai cap și brațe la urma urmei, vine procurorul și toate s'au sfârșit. Totul e pierdut.

Și cum îți spun, am stat la Petrov asta, o lună, două; l'îmi citea și-mi povestea multe. În timpul a-cesta, am băgat de seamă că veneau figuri întunecate și aduceau lucruri scumpe: ceasornice, brățări și altele, și el le plătea mai cu nimic. Dacă unul cerea un pret, Pavel Petrov îi da pe jumătate dar... plătea cinstit. Din pricina asta să vezi ce scandal! Urlete, răcnet, zgomot dar la urma urmei se potoleau toate... Așa e lucru tâlhăresc, frățioare, și apoi mai târziu ajung tot pe mâna procurorului... și pentru ce? Pentru că cei prins e bănuie de spargere și furtul a unei sute de ruble. O sută de ruble!... Viața unui om numai o sută de ruble prețuiește? Prostule, zic eu lui Pavel Petrov, toate faptele astea pe care le faci, n'au nici un rost și nu prețuiesc atâta muncă...

Hm! cum să te fac să înțelegi, îmi răspunse el, cine nu prețuiește puținul nu e în stare a avea mai mult, și oamenii aceștia nu-și dau seamă de valoarea lor și aceasta e un lucru de seamă. Un om care-și dă seamă de valoarea lui s'ar înjosi să fure 20 de copeici, cu urețul unei spargerii?... Eu cred că nu... Și începu să-mi dovedească cu pilde, cum trebuie să se poarte un om cuminte. Am vorbit mult de tot asupra acestui fapt... îi zisei: de timp îndelungat îmi muncesc creierul cum ași putea să-mi încerc norocul în chipul ăsta; și de oare ce ești un om care-ți dai bine seamă de astfel de lucruri, te-și ruga să mă sfătuești cum ași putea lucra mai bine?... Asta o pot face, îmi răspunse el, dar ar fi mai bine să faci tu din capul tău, fără să mai ceri ajutor de la alții!

Iată ce zic eu: Negustorul Obolnoff, de pildă, trece în fiecare săptămână, singur în trăsura de la fabrica lui de cherestea spre casă; precum știi și tu el are tot-deauna bani la dansul și pe lângă asta mai are și bani din vânzarea lemnului. E câștigul dintr-o săptămână întreagă și, după cât aud, zilnic se face vânzare de aproape 300 ruble!... ce zici?... Eu nu-i răspunsei nimic... mă gândeam... Înțelegi acum ce trebuie să faci... îmi zise el. Iemilian tăcu și începu să-și răsucescă o țigară.

— „Da frățioare, mi-am muncit mult capul cu afacerea asta, și chiar în noaptea aceea, m'am pus

la pândă într'un stufiș aproape de râu; aveam cu mine un drog de forcam de vre-o 12 kilograme... Era pe la sfârșitul lui Octombrie... uite îmi aduc aminte ca acum... Noaptea îmi era prielnică, întunecoasă că sufletul unui om... Locul era foarte bun. În fața mea era podul, căruia îi erau rupte câteva scânduri așa că negustorul era nevoit să meargă cu trăsura la pas.

Stăteam și așteptam... Aveam destul curaj și puteam să omor și zece negustori!... Mă gândeam însă cum ași putea lovi mai bine... O izbitoră și... gata.

Iemilian se ridică în sus.
— Da... Pândesc și lovesc... N'am de cât să izbesc bine și banii sunt ai mei. O lovitură și... rămas bun!... Dar crezi tu oare că omul e stăpân pe voința lui? Nu-i adevărat, și dacă crezi și tu asta, apoi ești răcaci!... Ia spune-mi, de pildă, ce ai să faci mâine? Nu știi... Nu poți ști dacă apuci la dreapta sau la stânga....

... Și cum îți spun, stăteam acolo și așteptam una... și s'a întâmplat cu totul alt-ceva, o întâmplare ciudată de tot... Cum stam acolo și așteptam văd deodată că dinspre oraș vine cineva pe jos, după cât mi s'a părut un om beat, cu un ciomag în mână, mormăind ceva din gură și plângând... Îi auzeam sughițurile... Aștept să vie mai aproape și văd că era o femeie... Am să-ți arăt drumul —cugetai eu, numai vino tu mai aproape... O văzu însă că se apropie de râu și începu să bociască... Iubitul meu cu ce și-am greșit eu să merit așa pedeapsă?... Iubite frate, bocetul acesta era sfâșietor... Mă tupeiez încet la pământ; dar ea vine de dreptul către mine... Mă lipesc încet de pământ. Ea se apropie necontenit de mine, încât era aproape să mă calce... Începu apoi din nou să bociască: De ce am meritat eu asta? Pentru ce? și căzu deodată că era de lungă lângă mine. Tânguirele ei erau așa de jalnice cum nu pot să-ți spun și... uite acum când îți povestesc parcă simt cum mi se sfâșie inima... Eu stam nemiscat, ea suspina încetșor... De la o vreme am perdut răbdarea... Mai bine fug de aici, îmi zisei în gând... Dar în clipa aceea ești luna dintre nori, frumoasă și luminoasă ca într'un vis... Mă răzâmaș în coate și mă uitai la ea și... și planurile mele se risipiră ca fulgii în vânt. Numai gândeam nimic!... O priveam și inima începu să-mi bată cu putere... Era o copilă tânără de tot, bălae cu ochii mari, frumoși, și care privea așa de ciudat... umerii îi tremurau cu putere sub povoaara plânșului... Nu știu cum dar deodată am simțit un fior... de milă. Mă fac că tușesc. Ea să sperie și întrebă neliniștită și cu frică; cine-i acolo? cine-i? cine-i acolo?... Mă scol în picioare și îi zic: „Eu sunt!... Dar cine ești d-ta? întrebă ea, —făcînd ochii mari și tremurând... cine ești d-ta? Iemilian răsă.

— Cine sunt eu? Mai întâi liniștește-te și nu-ți fie frică că nu-ți fac nimic... Eu sunt un om din poporul numeros al celor ce cerșesc, îi răspund eu... I-am spus minciuna asta căci nu puteam să-i spun că stăteam acolo și așteptam să omor un om... Ea îmi zise: eu am venit aici ca să mă arunc în apă, să mă omor... Cuvintele astea le spuse în așa fel, făcând simțit cum o durere începu să mă furnice prin spate și asta ț-o spun foarte serios, mai frate... Și după cum vezi, ce trebuia să fac?

Iemilian lăsă să-i cadă brațele dealungul trupului, privindu-mă melancolic și zămbind; apoi reîncepu: — Am început să-i vorbesc... ce i-am spus nu-mi mai aduc aminte... dar îi vorbeam așa de frumos în cât și mie îmi plăcea singur.

Nici nu știu ce aș fi putut face alta când era așa de tânără și așa de frumoasă!... O frumusețe cum rar

se găsește... Da, frate dragă, și o chema Elzi. I-am vorbit mult... Ce? Știi eu? Mămă vorbea... Ea mă privea posomorâtă și fără să-mi dea multă luare înainte. Într-un timp începu să vorbească și zîmbi. Când l se înșenimă chipul mă simții slab, slab de tot. Am căzut în genunchi înghițind: Domnișoară!... mult n'am gustat grăi... Ea frăgore, își luă capul între mâini, mă privi drept în ochii și începu să mă drăgălaș, cum e zăgăzită numai pe porțete... vedeam numai că buzele i st mîșcau parcă ar fi vrut să-mi spu ceva... Într-o vreme îmi zise: Și d-ta ești nefericit că și mine... Da prietene, așa a fost. Apoi încezu mă să rătăci ușor pe frunte... Ea numai atăta... Înțelegi tu? ca un inger... știi tu, în toți cei 47 de ani ai vieții mele nu m'am simțit mai fericit ca în clipa aceea... Vezi! Și când te gîndești cu ce planuri mă dusesem acolă?... Așa: viața!...

Întinam să rezemă capul întră mîini și tîcea. Sub vraja povestirii lui, taceam și oă și mă uitam în spre mare care în mîșcarea-i regu lată părea pieptul unui omuș care respiră liniștit în somnul adînc.

... Se sculă apoi, și-mi zise: Insotește-mă pînă acasă!... Plecărăm. Mergem alături de ea, dar parcă nu mă simțeam pămîntul sub picioare... sburam. Începu să-mi spun istoria veșei ei... Vezi tu, erai negustor!... un student a venit în casă la dînsul ca să-i dea lecții... mai în urmă stău iubii... El a plecat la învățătură departe, și ea l-a așteptat pînă să își revină să dă în viață și s'o ea de nevastă, după cum se înțeleseseră...

Da e! nu s'a mai întors... A primit o scrisoare de la el în care spunea că nu mai poate să în în căsătorie, căci nu se mai potrivește... Întîmplarea asta a îndurerat neapuz pe biata copilă și de aceea se hotărîse ca să se omoare... Înțelegi. În timp ce-mi istorisea acestea, ajunserăm acasă la dînsa... Îmi zise în desprînzire:

— Rămîi cu bine dragul meu; de mîine eu plec de aici... Mi trebuia ceva bani? Să-mi spui drept, să nu te sălăștii de loc...

... Nu dăruiești, îi răspunsel. Nu-mi trebuia nimic, îi mulțumesc... Primește te rog... stîrui ea... Oricît eram de jerpelit, totuși îi răspunsel mîndru: Nu domnișoară, n'aur nevoie de nimic... Bani mi erau mie în gînd atunci?... Îmi zise blînd: nici odată n'am să te uit... Îmi ești străin dar totuși așa de aproape, prieten de suferință... Dar asta n'are nimic a face cu povestirea... fătrecușe lumii, încercînd să fumeze cu poștă. Apoi rotmezu:

Ea a plecat. Eu m'am așezat pe banca dinaintea casei. Eram intris-tut peste mîinile... venii gîznicul de noaptea. Ce cruș tu acii! — În tîrziu el îmi pare că vrei să ștergi ceva... Scos din fire de purtarea lui, îi trăsui o palmă de răsunat strada... Tîpale, suerături, scandal... apoi la gîlă... Vrea să zică nu se poate altfel decît la gîlă — și zise, lîbe, nîse nu unal... Și mă dădu o palmă... Mă așezai din nou pe bancă... Se îmi la fugi ne aveam poștă... Am dormit la poștă... dimineața mi-ai dat drumul.

M'am dus la Pavel Petrov... Pe unde ai fost gîngășul? Îmi zise: el răzînd... Îți grăveam: era tot același ca și cel de ieri, totuși îmi părea că era puțin schimbat... Îi povestii întîmplarea... El mă ascultă cu multă luare aminte, apoi îmi zise: temilian Nikitici, ești un măgar și un guguman... Să ai hînată și să te carți de la mine... m'ai înțeles?... Am plecat și am isprăvit cu dînsul.

— Asta mi-ai povestea fătrecușei? Tăcu. Se lungi pe pămînt, își pu-se mîinile sub cap și privea cerul liniștit și gîndit cu stele. Ea îngîmjurînd tîcerea adîncă. Numai marea își cânta cîntecul oșîmrit; și acest cîntec vocea pînă în mine pe aripile vîntului înost, ca suspîmul slab a unui suflet oșîmrit, ca în viață...

Trad. de Dina C. Zavelide

CUGETĂRI

De la ste d-ului G. A. Tacti

Dacă prin a călbi și intra orî unde se cuprîi adevărata autoritate morală, nu este mai puțin adevărat, că înșelul regii al națioi de cea mai mare cură-părie a conștiinței, pentru a putea căș-tiga și poseda cea mai demnă și in-dependență.

Cu cât unalitatea nedreptății are puterea de a produce căbi mai mari durere sufletească, cu atît omul tre-buie din vreme să se străduiască de puterea morală, pentru a nu cădea victimă ei.

Femea care nu tubește pe un bărbat, orî care ar fi el, nu știe a'i menaja nevoia și susceptibilitățile, precum nici aza care nuse mîndrește cu suce-sele actelor și faptelor lui morale.

Numai din reala dezvoltare fizică a unui popor naște cea morală și din acestea, prin suficiența conducătorilor lui, cea mai sănătoasă și omogenă gospodărie, singurile căi de putere și mîntuie aia unui neam.

Deși filosoful nu vede decât aceea ce-i place și nu audé decât ceea ce-l interesează, totuși filosofia aprofundată ține și toate

Ilustrația noastră colorată

ESPANĂ A MĂȘINOR CUMPARATE

Ilustrația colorată din prima pagină a numărului nostru de azi reprezintă una din cele mai recente isprăvi ale dînzilor de pe la mîrgerile Cap-talului, cărora li s'au dat numele de ca-pitali al confraților lor în ticăloșii de la Paris.

Cititorii noștri își amintesc de sil-rea dată de „Universul” a unei tîl-hării comise deunzi pe șoseaua Vă-căreștilor.

Costul de derbedei auratac lungi penitenciar o cărușă încărcată cu lu-cruri de gospodărie și în care se aflau și cinci femei cu căraușul, cari veneau spre Capitală.

Derbedei au încercat să prade că-ruța, au lovit pe femei, au tras fo-curi de revolver și tîlhăria ar fi fost săptuică dacă nu ar fi intervenit o pa-trulă de soldați de la penitenciarul Văcăreștii.

Pătau dintre tîlhării au putut fi ast-fel arestați, iar alți patru au izbutit să fugă.

DIN HAZUL ALTORA

Rețetă practică

Doctrina. — Bărbații d-tale are ab-solută nevoie de liniste. Am să-ți pre-scriu un medicament în urma căruia are să doarmă.

Doamna. — Dar dacă n'oi vrea să le ia?

Doctrina. — Atunci să o iei d-ta, și bărbații d-tale are să aibă liniștea de care are nevoie.

1 LEU Consultați pentru ori-ce boală sau scabatearea unui dinte fără durere, la Policlinica.

TANADUIREA

S. — CALEA RAHOVEI, — 5

Discret prin Bilioscu-Vodă, 1

Se vinde, ratică, repede, fără durere: **Nepunșii, omofonii, sifilis, boala lumbă și de femei**

Syphilis, paraziante, vaccinări

Injectiuni cu mercur, sublimat.

EHRlich 606, ARSENIC ș.a.

Se aplică tratamentul ori-cărui doctor

DINȚI

se scot, se curăță, se plombează, se pun.

Exiberează antifrotel medicale

Deschis până în orele 10 seara

Corpondează cu provincia

BOMBOANE ORIENTALE
Parfumează ad-mirabil gura și dis-trug ori-ce miros urât al gurei. Cu-tib 50 banii la drogerii și farmacia. A se observa marca: „Semiluna cu stea.”

Primăvara!

Vine mîndra primăvară,
Întindutele cu ea sosesc;
Edea, crîngul înverzeste
Și salcămii înfloresc!
Toată firea jubilează
Not speranțe încolțesc;
Se deschid noi orizonturi,
Pînămi cel cart iubesc!
Iar în marea farmacie,
De la Hîmnicul Sărut,
Zi și noaptea lucrătorii,
Întinam număr însemnat.
Tot preparat „Crema Floră”
Acest preparat dînsu,
Căci de bunefect efede
Lumea întreaga s'a convins!
„Crema Floră”, „Crema Floră”
Toate doamnele o cer,
Căci pînă ea se fac frumoase,
Ca și ingerii din cer. !!!
CAROL SCROB

E. A. Pucher & Co.

Edificiul Efectuata 125 (sub Hotel Primar)
Calea Victoriei 148 (vis-a-vis de prințul Știrbey)

BUCUREȘTI

CEL MAI MARI ȘI VECHI MAGAZIN

Bicicleta com-pletă Lei 110 — Bicicleta cu roată mare Lei 125

Bicicleta ori-ce mărca ger-mană Lei 160 —

Anvelopă Conti-nental „ „ 8,50

Camăra „ „ 5,—

Lașurî burata „ 4,—

Pedale „ 4,—

Șea de piele „ 5,50

Pompă de picior „ 2,20

Lașurî de acety-lină „ 3,75

Clopot „ 1 —

Spîi cu eapă „ —10

Mănușe perechea „ —10

Chef franceze de la 70 bani pînă la 1,20

Ghidou ori-ce formă lei 5,50

Tot leul de accesoriu mai efitr ca ori unde.

Cereți catalogul ilustrat gratis și franco

E în interesul oricărei familii

să se aboneze la

SANATATEA

cea mai bună revis-tă de medicină po-pulară cu admi-ra-bilu supliment gra-tuit

Viața Fericită

E o comoară pentru ori-ce casă

Fie-care număr con-ține 32 pagini mari, ogăi ilustrate.

Numă de probă gratis la cerere. — Abona-men-tul anual 6 lei. — Redacția și Administrația, Revistă „Sănătatea” Str. Triunfalului 9, București. Notați bine adresa! 4168

VINDECATI BETIA

frunte ca bețivul să înfrîngă legea

Vindecați-ți frunte: ca alcoolul să fi distrus sănătatea, puterea și averea lui, sau ca moartea să fi făcut imposibilă, vindecați-ți

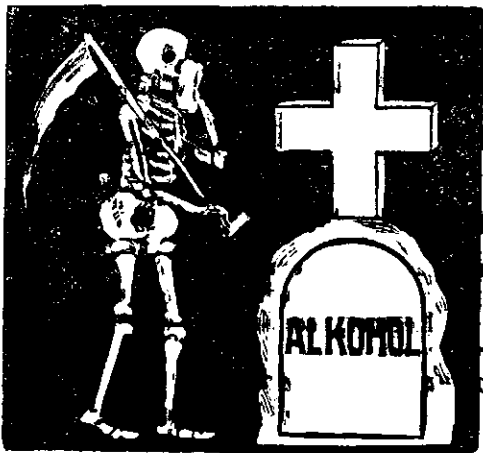
COOM este un surogat pentru alcool și efectul lui este că bețivul va detesta bănturile spirituoase. COOM este cu totul nevătămător și efectul lui este atât de eficace, în cât persoanele cele mai inclinate beției nu devin, nici odată recidive.

COOM este cea mai nouă invenție care știința a produs-o în această privință și-a scăpat pînă acum, mîi de oameii din nevoi, mizerie și ruină.

COOM este un preparat care se disolvă ușor, și care spre exemplu poate fi pus: de către ma-nagerii în Cafema, bărbatului, fără ca acesta să simțea ceva. În cele mai multe cazuri, el nici nu știe pentru ce nu mai poate să suporte deodată spiritul, și credea, că aceasta este efectul, unei pre-mări consumații, așa cum nu mai putem mărma o mînoare din care am gustat pres des.

COOM ar trebui să dea fie-care tată fiului său, studentului înainte de a cădea la examen, căci, chiar dacă nu este dat beției, alcoolul totuși slăbește creierul.

În general ar trebui fie-care, care nu se poate abține de alcool să se-o dă de COOM. Aceasta este cu totul nevătămător. Persoana își conservă sănătatea și economisește foarte mulți bani, pe cari i-ar fi cheltuit altfel pentru un bere, tuică sau rachiu.

Contrafacerile sunt pedepsite. — Preparatul COOM costă 10 lei și se trimite contra plății anterioare sau contra ramburs numai prin:

Coem Institut, Copenhaga, 346 E., Danemarka

Comenzi sunt de franco cu 25 bani și cărțile postate cu 10 bani

Reclama e sufletul comerțului

NOUILE MARI PREMII OFERITE DE ZIARUL „UNIVERSUL“

ABONAȚILOR SĂI, LA TRAGEREA DIN MAIŪ 1911.

O NOUA VILA LA SINAIA

„Vila Theodora“, construită anume pentru tragerea viitoare, pe str. I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

Un salonaș modern

compus din :
1 canapea, 2 fotoliuri,
4 scaune și o masă de
mijloc, foarte elegant,
cumpărat dela fabrica de
mobile de artă, I. Bre-
zoî, calea Rahovei, 80,
unde se găsește în per-
manentă o bogată și a-
leasă expoziție de mobile
de toate genurile.

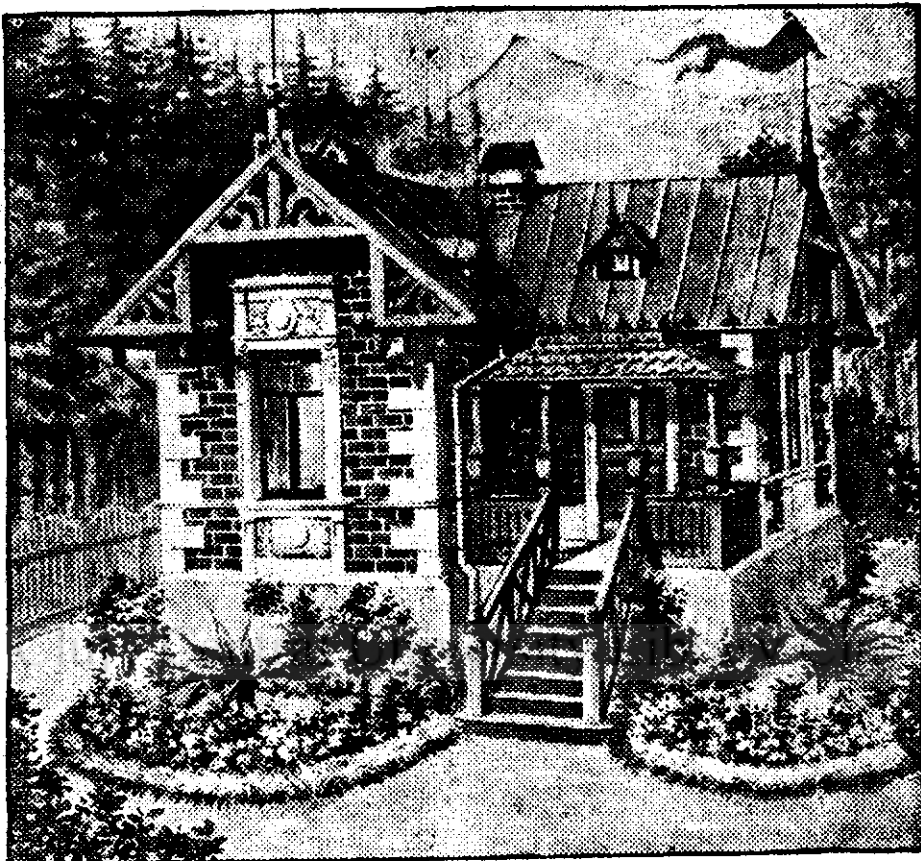
UN DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, cum-
părat dela *Industria me-
talică «Marcu»*, Bule-
vardul Elisabeta, No. 8.

O garnitură de mobilă

PENTRU INTRARE

compusă din :
1 canapea, 4 scaune, 2
fotoliuri și o masă, cum-
părate dela cunoscutul
magazin de mobile de
trestie și bambu, *Lit-
tman*, str. Lipscani, 3.

Un dormitor de lemn fin

construit în marea fa-
brică de mobile de lemn
Marin V. Ganca, so-
seaua Mihael Bravul, No.
37 și str. Șerbănică, 10.
Sucursala calea Victoriei,
No. 107.

O scortă românească

și o
bluză (ile) de mătase
dela *Bazarul Național*
calea Victoriei, 110

UN SALONAȘ de bambu

cumpărat dela cunoscuta
fabrică de mobile în a-
cest gen, *E. A. Pucher*,
calea Victoriei, 148. Su-
cursala Bulevardul Eli-
sabeta, No. 18, la «Co-
meta Haley».

O dormeză, două fotoliuri și un pa avan artistic

lucrate în vechiul atelier de tapițerie *Ioan Niculescu*, str. Câmpineanu, 31

1 pendulă de stejar alumat și o tavă argintată
cumpărate de la magazinul de încredere *Schmitt & Stra-
tulat* calea Victoriei No. 53.

1 bicicletă, o pușcă de vânatoare și un pistol
automat, cumpărate de la marele magazin de biciclete
și arme *B. D. Zissmann*, calea Victoriei 44.

Un gramofon, o vioară, un flaut și o harmonică
cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică *Jean Feder*,
calea Victoriei 54.

1 pendulă de perete și 6 lingurițe de argint
suflate cu aur cumpărate de la cunoscutul magazin
«*Ceasornicăria Colței*», str. Colței 31

1 Splendidă Rochie albă lucrată artistic în ajururi.

1 dormeză, 2 fotoliuri și un paravan artistic,
lucrate în vechiul atelier de tapițerie «*Ioan Niculescu*»,
strada Câmpineanu No. 31.

1 ceasornic de aur, cu trei capace, pentru bărbat.

1 brățară de aur 14 kt., cu 5 perle fine.

2 ceasornice de aur pentru doamnă.

1 inel de aur cu rubin, pentru bărbat.

1 pereche de cercei cu diamante și rubine Ca-
puchon, de o
mare valoare.

1 frumoasă și prețioasă broșă.

Un inel de aur 14 kt. pecetar pentru bărbat.

6 ceasornice remontoir de argint cu 3 capace

1 ceasornic de metal emailat.

Un binoclu fin.

6 ceasornice remontoir, de metal.

1 elegantă compotieră argintată, de mare valoare

Doă aparate economice de încălzit, inventate
de d. căpi-
tan Castano.

50 cutii de cremă, pudră și săpun „*FLORA*“

în cutii speciale, făcute anume pentru abonații noștri.
20 plachete argintate reprezentând fotografiile Regelui
și Reginei, comandate anume
pentru premii.

Toți acei cari se abonează cu începere de azi,
mai primesc gratuit și un volum din *Memoriile
Regelui Carol I.*